

Werkgroep IOC: Verslag 06/06/2024

Deelnemers: Juul B. (Leuven), Stijn C. (Waregem), Evi D. (Hasselt), Karen D. (Antwerpen), Dirk D. (Hasselt), Joris G. (Turnhout), Els L. (Gent), Sandra M. (Duffel en regiobibliotheek Rivierenland), Catherine M. (Brugge), Yasmien P. (Brugge), Martine V.A. (Muntpunt Brussel), Kevin V. (Gent), Wendy W. (Antwerpen), Katrien H. (Cultuurconnect), Thaïs M. (Cultuurconnect), Marjan H. (Cultuurconnect, verslag)

Verontschuldigd: Anna A. (Leuven), Johan W. (Muntpunt), Matthias Z. (Koksijde)

Afwezig: Mallory D.K. (Affligem), Fran D.P. (Zottegem)

1. Terugblik Werkgroep 14/03/24

September 2024: streefdatum voor ZIZO-wijzigingen rond oude culturen + 'Overgewicht'

2. Updaten terminologie i.k.v. meerstemmigheid en modernisering

Indien mogelijk voor de softwareleveranciers wordt er geprobeerd om eventuele wijzigingen aan onderstaande ZIZO-plaatsingen mee te nemen in de herrubricering in september 2024.

● ChatGPT & AI

In de ZIZO-indeling worden titels over AI, ChatGPT en verwante onderwerpen nu ondergebracht in bestaande rubrieken, hetzij (veelal):

- Wetenschap – Techniek > Wetenschap > Techniek (WTWTTE), waar kunstmatige intelligentie geannoteerd staat

of

- Wetenschap – Techniek > Computers > Software (COSOAZ) voor de meer op programma's en toepassingen toegespitste publicaties

Deze indeling lijkt niet meer in overeenstemming met hoe AI op dit moment alomtegenwoordig is. De werkgroep bekeek verschillende opties om deze titels op een betere manier onder te brengen in de ZIZO.

Discussiepunten in de werkgroep:

- We houden alle boeken over AI graag zoveel mogelijk bij elkaar
 - Zijn er niet verschillende types 'geïnteresseerden' in de boeken over AI?:
 - de leners die praktische titels zoeken over hoe AI zelf te gebruiken
 - de leners die de theorie over de werking en achtergrond willen lezen
- Moeten deze titels per se bij elkaar staan?

Conclusie:

- De werkgroep opteert ervoor om een nieuwe plankrubriek 'AI' en rugrubriek 'AI' te voorzien in de kast **Computers: Wetenschap – Techniek > Computers > AI > AI (COAIAI)**. Zo behouden

we in de toekomst de mogelijkheid om de rubriek verder uit te splitsen. Er wordt niet gekozen voor een AZ-rubriek, omdat er (voorlopig) te weinig titels rond dit onderwerp gepubliceerd zijn om ze per LLM (Large Language Model) verder op te delen. Bovendien zijn de niet-GPT-modellen (Claude, BERT, LLaMa) veel minder bekend.

● 'Prostitutie' vs. 'sekswerk' – ZIZO rubriek

Over deze termen spelen twee kwesties:

- Wijzigingen van het gebruik van de terminologie in de samenleving en het werkveld (zie ook het advies van UTSOPI)
- In de ZIZO-rubriek SASAPR staan nu veel titels met criminele inslag (bv. vrouwenhandel, misbruik van sexting, kinderporno...). Daardoor wordt prostitutie automatisch gelinkt aan criminaliteit, wat niet zo hoeft te zijn. Kunnen we deze titels een andere plaatsing geven? Of splitsen we de rubriek op/hernoemen we hem/plaatsen we hem ergens anders onder? (gelinkt aan kwestie 1)

Discussiepunten in de werkgroep:

- Het trefwoord Sekswerk uitsluiten bij Prostitutie maakt het opzoekbaar in de catalogus, maar niet makkelijker vindbaar in de bibliotheek
- Opletten om plaatsing (ZIZO) en onderwerpen niet zomaar met elkaar te vermengen

Conclusie:

- Voor ZIZO opteert de werkgroep voor om de rubriek 'Prostitutie' te hernoemen naar de dubbele term '**Prostitutie - Sekswerk**'
- Terminologie: bij de trefwoorden wordt een verwijzing gelegd: **Prostitutie ZIE OOK: Sekswerk**
- De titels die nu bij SASAPR staan die over deze onderwerpen gaan, moeten bekeken worden. Titels die over kinderp prostitutie en pedofilie gaan, moeten verplaatst worden naar de rubriek Misdad-Geweld. Via de toelichtingen in de ZIZO-module wordt duidelijker gemaakt welke titels in welke rubrieken ondergebracht moeten worden.

● LGBTQ

We hanteren nu het genre 'Holebiliteratuur'. Deze term volstaat niet meer. Door welke nieuwe term vervangen we deze? LGBTQ-literatuur / LGBTI+-literatuur/ LGBTQIA+-literatuur / Queerliteratuur/ Regenboogliteratuur?

Discussiepunten in de werkgroep:

- Voor de trefwoorden en de thema's is recent geopteerd voor LGBTQ+. Heeft het zin om een dergelijke zeer recente beslissing nu opnieuw in vraag te stellen?
- Is het een optie om het genre Holebiliteratuur te laten vallen? Is het niet voldoende om het opzoekbaar te maken via thema's? Evenwel: er zijn boekhandels, prijzen, uitgeverijen omtrent dit genre.

Conclusie:

- Na stemming wordt geopteerd om het genre te behouden en te kiezen voor de benaming '**LGBTQIA+-literatuur**' (met verwijzingen vanuit de andere opties)
Door deze beslissing zal ook voor de thema's en trefwoorden dan toch ook geopteerd worden voor **LGBTQIA+** (i.p.v. LGBTQ+), met verwijzingen vanuit de andere afkortingen.

● Miskramen / Zwangerschapsverlies

Naar aanleiding van een helpdeskvraag: Kan de ZIZO-rubriek 'Miskramen' (OKZWMI) gewijzigd worden naar 'Zwangerschapsverlies': de term wordt minder gebruikt + de rubriek is breder dan enkel miskramen: zwangerschapsafbreking na complicaties, perinatale sterfte, doodgeboorte...

Plank	Rugrubriek	Toelichting
Zwangerschap	Miskramen	<u>Omvat onder andere:</u> ook afbreken van zwangerschap na complicaties ; perinatale sterfte; doodgeboorte; zuigelingensterfte; rouwaspect <u>Omvat niet:</u> wiegendood (bij Baby's <u>OKBABA</u>)

Discussiepunten in de werkgroep:

- Hoort 'zuigelingensterfte' wel in deze rubriek thuis? Waarom staan Wiegendood en Zuigelingensterfte in twee verschillende rubrieken?

Conclusie:

- De werkgroep is het eens met het voorstel om de naam van de rugrubriek Miskramen (OKZWMI) aan te passen naar **rugrubriek Zwangerschapsverlies (OKZWZV)**
- Voor de trefwoorden blijft Miskramen wel behouden als term, want dit is specifieker. Of het voor de trefwoorden nodig is om Zwangerschapsverlies ook te introduceren, moet bekeken worden aan de hand van de titels.
- De vragen i.v.m. perinatale sterfte, zuigelingensterfte en wiegendood worden bekeken tegen de volgende vergadering

● Deelrubriek Handicap (ZIZO Jeugd)

Herhaaldelijk werd via de helpdesk aangekaart om de benaming, maar ook de inhoud van de deelrubriek Handicap herbekeken kan worden.

Conclusie:

- Te breed om hierover nu een beslissing te nemen, wordt doorgeschoven naar de hervorming van de ZIZO Jeugd

● Hoogbegaafdheid bij kinderen

Naar aanleiding van een helpdeskvraag: hoort 'Hoogbegaafdheid bij kinderen' bij 'Leer- en gedragsproblemen'

Discussiepunten in de werkgroep:

- Als je het niet in deze rubriek plaatst, waar plaats je het dan?
- Hoogbegaafdheid is geen officiële diagnose, maar kan wel leiden tot andere problemen (bvb. gedragsproblemen)
- De doelgroep van deze publicaties zijn overwegend ouders, opvoeders, leerkrachten die er mee te maken krijgen.
- Alternatieven: bij Psychologie > Persoonlijkheid > Persoonlijkheid (PSPEPE) of bij Psychologie > Denken > Intelligentie (PSDEIN)? -> Niet logisch/correct of onvoldoende specifiek
- Bij een eerdere discussie over deze vraag (2022) werd beslist om de huidige plaatsingen van de rubrieken bij OKLG... te behouden, vanwege: *“Moesten ADHD en autisme geen problemen zijn dan zouden de ouders op school geen extra begeleiding voor hun kind vragen of nodig hebben... ADHD en autisme kunnen een invloed hebben op persoonlijkheidskenmerken maar het zijn zeker geen persoonlijkheidskenmerken.”* (zie [verslag werkgroep NF](#), 13 mei 2022)
- Dit ligt vooral gevoelig omdat de rubriek ‘gedragsPROBLEMEN’ genoemd wordt. Eerder werd al voorgesteld om ‘gedragskenmerken’ te gebruiken, maar deze term is eigenlijk niet correct, en werd dus niet weerhouden.

Conclusie

- De afspraak en argumentatie van mei 2022 wordt herbevestigd. ‘Hoogbegaafdheid bij kinderen’ wordt behouden in de rubriek ‘Leer- en gedragsproblemen’

3. Hernemen van updaten verouderd/schurend taalgebruik in plaatsingen en onderwerpen

We gaan terug aan de slag met de subwerkgroep om deze materie verder te bekijken. Er zijn een aantal [voorstellen](#) maar deze kunnen nog steeds verder aangevuld worden.

Wie wil (verder) deelnemen?

Stijn Cannoot, Evi Dewel, Joris Gielen, Yasmien Puylaert, Kevin Verloot, Wendy Wauters

Hoe zal deze subwerkgroep werken?

- Voorstellen voor verouderde onderwerpen, thema's, plaatsingen... doen
- Eerst de specialisten raadplegen, dan pas de subwerkgroep samenroepen
- Na antwoord van specialisten doodle opstellen om deze subwerkgroep samen te roepen
- ‘sprint’ 4x, tweewekelijks, indien haalbaar?: startmoment zal gekozen worden op basis van de doodle. Vermoedelijk pas dit najaar, zomervakantie is een onpraktische periode

4. Hervorming ZIZO Jeugd: voorbereiding

Er wordt een subwerkgroep gecreëerd om deze materie te bekijken en een plan van aanpak te bepalen. Iedereen erkent de nood om de ZIZO Jeugd te hervormen. Een aantal vragen die naar boven komen:

- Welke rubrieken?
- Welke rubrieken prioritair?
- Plan van aanpak?
- Reactie werkveld? Realistisch qua personeelsuren/budgetten?
- [Aanzet](#)

Een bijkomend probleem voor ZIZO Jeugd vormen de icoontjes: de bestaande icoontjes kunnen niet meer uitgebreid worden. Als we dus aanpassingen willen doen, zal hierover ook moeten nagedacht worden, hoe dit kan opgelost worden.

Discussiepunten in de werkgroep:

- Verschillende bibliotheken onderkennen de nood om deze aanpassingen door te voeren maar zien tegelijk de spanning met krappe tijdsbestedingen en werkuren die eraan besteed kunnen worden. Bovendien zijn de Biblioprint-etiketten behoorlijk prijzig. Toch is er ook wel bereidheid om na te gaan of er iemand kan afgevaardigd worden om deel te nemen aan de subwerkgroep.
- Het is sowieso een werk van lange adem, met ruime planning in tijd vanwege andere grote agenda's
- We zoeken een goeie mix tussen grote en kleine bibliotheken

Kandidaat deelnemers subwerkgroep:

- Evi Dewel + onder voorbehoud: Juul Brepoels of een collega van Leuven), Isabelle Dewilde (jeugdcollectievormer Antwerpen), Karla Janssens (Muntpunt), Stijn Cannoot (Waregem), Yasmien Puylaert (Brugge)
- Deze oproep blijft openstaan, ook als er op een later tijdstip nog iemand hier graag bij wil aansluiten, kan dit steeds. In dat geval: contacteer Thaïs Minnebo (thais.minnebo@cultuurconnect.be)

5. Gelede trefwoorden

Voor de overstap naar het nieuwe catalogafiesysteem moeten gelede trefwoorden omgezet worden naar enkelvoudige trefwoorden.

Er wordt een subwerkgroep gecreëerd om deze materie verder te bekijken.

Volgende stap: vormgeledingen omzetten in vormgenres of trefwoorden?

- Kandidaat deelnemers subwerkgroep:
Juul Brepoels, Johan Waumans, Catherine Michielssen, Dirk Duwijn, Arnold Marijsse
- Deze oproep blijft open staan, ook als er op een later tijdstip nog iemand hier graag bij wil aansluiten, kan dit steeds. In dat geval: contacteer Thaïs Minnebo (thais.minnebo@cultuurconnect.be).

6. Varia

● Werkgroep etiketten strips (2025)

- Verschillende werkgroepsleden geven aan dat ze voorstanders zijn van standaardisering en zijn dus blij dat het aanbieden van etiketvelden voor de strips in overweging genomen wordt. Door het ontbreken van deze flow, moeten bibliotheken die kastklaar laten leveren toch nog steeds een eigen flow behouden voor etiketten strips, dus twee aparte flows. Dat zou kunnen opgelost zijn door ook voor strips een geautomatiseerde etikettenflow te voorzien.
- Navraag doen: hoeveel bibliotheken zitten hierop te wachten?
- Kandidaat deelnemers subwerkgroep:
Elias Jonkers (Turnhout), Bas Bayet (Antwerpen), Cathy Op de Beeck (Duffel), Bettina Ortmann (Brugge), Peter Vansteenbrugge (Waregem)

● Gebruik van [Trello](#): (hoe) zetten we deze tool in?

Ter voorbereiding van een eerder overleg Inhoudelijke ontsluiting werd een Trello opgesteld met daarin een overzicht van alle openstaande punten en vragen voor deze werkgroep

Nadelen

- Het heeft weinig zoekopties, je kan er niet goed in zoeken, Trello heeft geen archieffunctie (je kan geen oude beslissingen gaan terugzoeken bijvoorbeeld)
- Het geeft geen handig overzicht, is erg groot en weinig overzichtelijk
- Veel verschillende kanalen maakt het niet altijd gemakkelijker of praktischer
- We hebben het coöperatieplatform

Conclusie

De Trello blijft bewaard bij wijze van backlog van openstaande vragen of problemen, maar we gebruiken deze niet verder als werkinstrument voor deze werkgroep.

● Ad hoc agendapunten

- Alternatieve geschiedenis (Joris Gielen)
 - o We hebben de afspraak dat het genre Alternatieve geschiedenis niet mag gecombineerd worden met het genre Historische literatuur, en niet gebruikt worden bij werken met fantasy of sciencefiction-kenmerken. Waarom mogen deze genres niet gecombineerd worden?
We bekijken de titels met het genre Alternatieve geschiedenis om te bekijken of deze afspraak herbekeken moet worden. -> *In de Open Vlacc blijken er zo'n 20 à 30 titels te zitten die het genre Alternatieve geschiedenis al combineren met bovenstaande genres*
 - o Lang leve Jane (reeks): Is dit niet eerder Historische fantasy? Yasmien heeft deze titel gelezen en herbekijkt de ontsluiting.

7. Volgende werkgroep

Donderdag 19 september 2024, van 10u00 tot 13u00 in Muntpunt (zaal Zinneke 1 + 2)